

ческо диалогизиране между Славейков и Михайловски. Михайловски посвещава на Славейков поемата си „Орисия“, публикувана в сп. „Мисъл“ през 1893, през същата година и пак в „Мисъл“ е поместено Славейковото „Орисия“, а Пенчо Славейков вече е отпечатаला в „Мисъл“ през 1892 г. една от своите философски поеми „Успокоения“, посветена на Михайловски.

Фигурите на орисниците имат своята дълга история и различни появявания, но са стабилни като функция. Въпросът е дали те могат да бъдат включени в проблематиката, свързана със съда и присъдата.

Ако бъде търсен някакъв ефектен израз, то е повече от ясно, че орисването е присъждане на съдба, произнасяне на бъдеще – присъдата предписва, предзадава именно бъдещето.

Парадоксално е, че това при-съждане, произнасянето на присъдата е надсъдание, което е априори невинно. Но независимо от това орисниците в текста на Славейков са не само „злокобни“, което може да предизвика и свързването им с някакъв определен визуален образ, но и състезателно единни в отсъждането, в градирането на мъките, с които орисват (наказват) отрока (за разлика от приказните орисници, сред които закъснялата трета почти винаги се стреми да омекоти строгостта на първите две).

В някакъв смисъл текстът говори за ситуация, сходна с тази в „Лудгия“ – ситуация „без вина виновен“, т.е. виновен за това, че е такъв, какъвто е⁴. А такава ситуация акцентува върху първичността. И музикантът, и спящото дете, които мълчат, са ярки, емблематични, но безлични фигури на невинността, като детето е лице на невинността в нейната максимална изчистеност, ако не се отчита първородният грях. И ако музикантът нарушава със своята музика всекидневието, то детето сякаш отсъства, дори не проплаква, а просто „заживява“ – то просто спи и дори не се събужда, макар да е белязано с, орисано за злочестина. И страдание.

Така колкото и да е проблематично интерпретирането на орисването като присъда, то е възможно.

Тези първи, в контекста на тематиката, текстове в „Епически песни“ са свободни от тежестта на проблемите във „Фрина“, защото всичко се случва в малки, прости, естествено хармонични светове. Те са светове преди света в първата от философските поеми.

Светът във „Фрина“ обаче е друг. Този друг, нетрадиционен свят е за Пенчо Славейков, особено в резултат на усвоените в Германия културни нагласи и немската му образованост, – люлката на Европа, на европей-

⁴ Един късен пример за употреба на тази ситуация може да се види в „Под манастирската лоза“ във въпроса „Виновен ли съм, че съм мъж?“.